

Стево Ђосовић

Све вас срдечно поздрављам. Поводом покретања „Мостарске Зоре“ 1896 године, Котарски уред у Мостару уз повјерљив извештај који шаље у Беч, прилаже и карактеристике будућих уредника, Алексе Шантића, Светозара Ђоровића и Атанасија Шоле. У извештају за Шантића између осталог пише: „Добро је познат у српским круговима, у земљи и изван ње, озбиљан је и поштен.“ Тешко је одолети а да не запазимо у којој мјери је ова карактеристика примјерена и уреднику наше „Нове Зоре“ уваженом Радославу Братићу. Могло би се дословно преписати идентичне рјечи и да је добро познат и у земљи и изван земље, да је озбиљан и свакако да је поштен човјек. И заиста мислим да је за успех сваког честитог подухвата потребно лично поштење људи који су тај подухват предузели, а „Нова Зора“ је не сумњиво честит подухват. Благодаревши превасходно личним врлинама људи који су били највише посвећени уређивању часописа „Нова Зора“ наставља да истрајно и успјешно врши своју културну мисију. „Мостарска Зора“ је излазила 5 година, од 1896. до 1901, а ова ево двоструко дуже и наставиће ако Бог да, да срећно демантује оне који злу радо примећују да Срби са лакоћом започињу послове, а онда брзо губе вољу и не умију да остваре циљ. Ако људи гријеше, вријеме ипак неће погрјешити. И увјерени смо вријеме ће потврдити да је овога пута циљ увелико достигнут. „Нова Зора“ је и у српским часописима заузела видно мјесто и стекла углед какав је својевремено припадао Мостарској Зори у контексту целокупне српске књижевне прилике тога доба. Могло се десити и другачије али десило се управо овако. Блистав резултат дословно је потврђен бројним свескама „Нове Зоре“. Све досадашње свеске су обимне, велике, крупне, сигурно је због тога што иза њих стајала и пратила крупна и велика мисао јер само је велика мисао и могла да реализује овако значајан културни подухват. Такву мисао садржи и давни оглас који су покретачи Мостарске Зоре објавили 1896. године у коме кажу, у намјери да упознамо овдашњи дио српског народа са духовним тековинама најбољих његових синова, то јест да га упознамо са најбољим преставницима савремене наше српске књиге покрећемо Зору. И покретаче данашње Нове Зоре постакла је свакако иста идеја, идеја афирмисања српских културних тежњи интереса. Зна се међутим да идеје без средстава и организације остају само илузије. Посрећило се пак да организација посла на уређењу и издавању „Нове Зоре“ поверена човеку који је зналац и то врстан зналац посла, а истовремено и личност којој људи вјерују. Радославу Братићу вјерују и колеге књижевници, и културни посредници и племенити људи задужбинари који су увјек били сигурни у часну намену својих донаторских прилога „Новој Зори“. Тако значи није изостала ни материјална подршка, а кад се све то срећно сусрело није изостао ни резултат који се комотно може квалификовати као културни подвиг. Није изостајала такође за све ово врјеме, а то је веома важно учити, ни подршка културне јавности. Испољавала се та подршка у званичним и меродавним оценама али и у оним необавезним разговорима, коментарима и чаршијским расправама којима се по српском обичају у извјесној мјери обликује јавно мњење. И многи од нас који смо у томе учествовали, били смо свједоци да су у свим сличним приликама редовно истицане похвале и наглашавана лична честитост Радослава Братића. Као морална гаранција да ће се „Нова Зора“ одржати на књижевној и културној позорници. То поверење Братић је свакако са својим најпоузданијим сарадницима поправљао и то са пуним људским интелектуалним покрићем.